

La Codina

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: La Codina - 08519 Sant Bartomeu del Grau
Emplaçament carretera de Les Ferreres; P.K. 1,000 camí a la dreta.

Coordenades:

Latitud: 41.98121
Longitud: 2.15923
UTM Est (X): 430349
UTM Nord (Y): 4648032

Classificació

Número de fitxa 08199-100
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Deteriorament progressiu a conseqüència de no viure-hi ningú; els actuals inquilins només hi viuen a temporades. S'observen importants esquerdes verticals a les façanes est i oest.

Protecció Inexistent
Número inventari si - IPA, 7

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 006A00033
Autoria de la fitxa Josep Pujades i Cavalleria
Data de registre de la fitxa: dt., 26/03/2002 - 01:00

Descripció

Edifici de planta baixa + 1 planta + 1 planta sota teulada. Coberta a dues vessants. Murs de pedres força regulars disposades horitzontalment; cantoneres diferenciades. S'aprecien algunes reparacions amb maó massís. Tots els murs semblen lligats amb fang; l'arrebossat de la façana, malmès, entra dins la junta de les pedres. Dins el fang s'observen nòduls de calç, però aquests nòduls no formarien un morter amb el fang sinó, més aviat, una barreja similar a la tàpia. - Façana principal (a migdia). A la planta baixa hi ha una porta adovellada, amb arc de mig punt (motllura bisellada, pedra calcària de Sant Bartomeu) i petites obertures d'època contemporània. A la primera planta hi ha una finestra sobre la porta partida en quatre obertures per un element vertical i un altre d'horitzontal; les motlures són còncaves. Una altra finestra, també amb motlures còncaves, presenta una decoració trenada acabada amb la representació de dos caps, masculí el de l'esquerra i femení el de la dreta. Aquestes dues finestres tenen els elements fets amb pedra calcària de Sant Bartomeu, la decoració és del tipus gòticorenaixentista. A banda, hi ha una altra finestra (amb maó massís a la part de sota l'ampit) i un balcó, ambdues obertures amb elements de pedra i motllura bisellada. A la planta superior, sota teulada, hi ha una gran obertura central (elements de pedra i llinda de fusta); una finestra petita a l'oest (elements monolítics), una finestreta sobre el balcó (elements monolítics i motllura bisellada) i una altra finestreta sobre la finestra amb els caps decoratius (elements de pedra calcària de Sant Bartomeu, llinda monolítica, sense motlures). Certament es fa difícil esbrinar quin tipus de finestra és anterior; possiblement les que utilitzen la pedra calcària de Sant Bartomeu, incloses les de tipus gòticorenaixentistes, siguin anteriors a les que presenten la motllura bisellada. - Ampliació de l'edifici cap a l'est. Mur de pedres irregulars, cantonades diferenciades. Porta amb brancals de pedres de grans dimensions i llinda de fusta. Finestra a la primera planta amb els elements de pedra (calcària de Sant Bartomeu) i motllura bisellada; té una inscripció a la llinda: "17 [creu] 65"; al costat de la finestra hi ha una obertura tapiada amb maó massís. La finestra petita de la planta sota teulada també té feta amb pedra calcària de Sant Bartomeu i motllura bisellada. - Façana oest. Cobert adossat a la planta baixa (època contemporània). El parament de la façana és més irregular que el de la façana principal. A la primera planta hi ha una finestra motllurada (pedra calcària de Sant Bartomeu), similar a la finestra de tipus gòticorenaixentista de la façana principal (però podria ser posterior). Una altra finestra més al nord té els elements de pedra i la motllura bisellada. A la planta sota coberta hi ha una finestra, mig tapiada, al centre de la façana, té els elements de pedra i la motllura bisellada. Hi ha una altra finestreta, al tram nord, de les mateixes característiques que l'anterior. - Façana est. El cos afegit a l'est de la casa només ocupa un terç d'aquesta façana. Hi ha un altre cos afegit, possiblement del segle XIX. Les obertures són fetes amb maó massís: portes amb llindes de fusta i dues portes amb arc de mig punt a la planta baixa; porxo amb dos arcs a la primera planta. - Façana nord. Possiblement sigui la més modificada. Té diverses obertures a totes les plantes on es combinen els materials: pedra, pedra calcària i maó massís; llindes monolítiques i de fusta i motlures bisellades en alguns elements de pedra. La part més interessant d'aquest sector de la casa és el pou (actualment farcit de runa) que s'adossa a la façana nord. La boca és a la primera planta, s'hi accedeix des de l'interior de la casa a través d'una porta amb elements de pedra (calcària de Sant Bartomeu) i motlures còncaves; hi ha una petita terrassa (en mal estat) com les que existeixen a Les Ferreres i Casamiquela al capdamunt de la cisterna.

Observacions:

"Davant la casa, hi ha una lliça amb lloses, completen la masia unes quadres i altres dependències i també un interessant "femer amb volta de canó" (MOLERA, 1983). A l'entorn de la casa (sudoest, oest i nordoest) hi ha diversos coberts destinats a activitats agropecuàries, són de diferents èpoques; murs de pedra (de totxana els aixecats a finals del segle XX), la majoria no estan en ús; se n'utilitzen un parell per a gallines i ànecs. L'eixida, on no hi ha edificis, és envoltada per un mur de pedra; s'hi entra per una porta situada a l'est. "Fins als anys seixanta del segle XX la casa encara conservava una torrella en cadascun dels angles, que li conferien un cert aire de casa forta" (BENITO;

ARMENTERAS, 2001). De fet, dóna la impressió que, al cos principal de la casa, es va produir una represa dels murs; s'aixecà la teulada i, per tant, les finestres de la planta sota teulada no existirien o bé s'haurien modificat. Tot i així, la modificació de les cantonades podria ser a causa de la supressió de les torrelles abans esmentades. Fins que no es pugui fer un estudi més acurat de l'edifici serà difícil confirmar la hipòtesi. Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma una quadrícula de 5 x 3,280 km; l'escala aproximada és d'1:50.000

Història

"Tenim notícies al llarg del segle XIV de membres de la família Codina". "L'any 1367 trobem documentat a Ramon Codina el qual es casa amb una noia de Poetelles de Sobremunt. L'any 1381 trobem citat a Pere Guillem Codina". "Ja en el segle XVII, concretament l'any 1668, Rafel Codina, és citat també amb motiu del seu casament amb Francisca Tresserra de Sant Bartomeu del Grau actuant com a notari Joan Vilà" (MOLERA, 1983). Per aquestes notes històriques Joan Molera cita un arxiu notarial en mans d'un particular (veure Bibliografia); aquest arxiu no s'ha pogut consultar i es desconeix la relació de les persones cognominades Codina amb el mas d'aquest mateix nom. Cal pensar, però, pel tipus de document que es tracta, que es deu citar la procedència de cadascun d'ells. "Durant el segle XVI la Codina era probablement el mas més ric de Sant Bartomeu del Grau. Tenia cinc masoveries (Paumenys, la Font, Soler Sobirà, Soler Jussà -masies actualment desaparegudes- i Rogers) i era el mas que pagava més quantitat de collita a la parròquia" (BENITO; ARMENTERAS, 2001).

Bibliografia

Arxiu notarial. Propietat de Josep Costa. Mas La Carrera (Sentfores, Vic). Citat per Joan Molera. BENITO, Emili; ARMENTERAS, Roser (2001). La Codina. <http://www.sbg.llucanes.net>, temes, cases de pagès. MOLERA, Joan (1983). "Sant Bartomeu del Grau. La Codina". Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, fitxa núm. 7. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya.

